No. 3. 1817.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 18 JANUARIJ.

OOST-INDIEN.

Batavia den 24 Augustus. Op woensdag avond gaven Hunne Excellentien de commisfarisfen generaal een maaltijd aan de leden van het afgetreden britsch gouvernement, waarbij de voornaamste ambtenaren en de officieren van het garnizoen tegenwoordig waren. De geneugten, welke de welgedekte disch in ruime mate verschafte, werden nog verfijnd door de welgeslaagde pogingen van een uitmuntend orchest en de levendige vrolijkheid, welke het gezelschap bezielde, kan alleen worden geëvenaard door de geestdrift waarmede men onder andere aan de volgende gezondheden met volle glazen hulde bewees.

De Koning. „ Zijne regering zij lang; zijn leven zoo gelukkig voor hem zelven, als Nederland nooit kan ophouden te wezen onder zijn vaderlijk bestier.

De Koning van Groot-Brittannie. „ Het overige zijner dagen zij hem zoo dragelijk, als in zijne kommerlijke omstandigheden mogelijk is, en dat hij steeds het beminde voorwerp van een dankbaar volk blijve.

De Prins Regent. „ Dat Groot Brittannie onder zijn bestier, en lang daarna moge genieten inwendige welvaart, uitwendigen vrede.

De Prins van Oranje. „ Hij volge in zijne mannelijke jaren het voorbeeld van den besten zijner voorvaderen, gelijk hij in zijne jeugd het spoor van den heldhaftigsten betreedt. Hij worde eenmaal de leidsman onzer kinderen, en brenge een kroost voort, wijs als *Willem*, grootmoedig als *Alexander*."

Bij gelegenheid van de plegtigheid van het overnemen der kolonie heeft het korps nederlandsche huzaren zich door zijne voortreffelijke honding bijzonder doen opmerken.

RUSLAND.

Petersburg den 25 December. De geboorte-dag van Zijne Majesteit den Keizer, die den ouderdom van veertig jaren bereikt heeft, is gisteren plegtig aan het hof gevierd. De voornaamste leden van rang, van beiden sexen, kwamen in de Kerk van het winter-paleis bijeen, waarna Zijne Majesteit de gelukwenschen van dezelven, en van het Korps diplomatiek, ontvangen heeft. Er was des avonds bal bij het hof, en de stad was prachtig verlicht.

Ofschoon de aankoop van granen voor buitenlandsche rekening nog steeds voort blijft duren, heeft zulks echter, tot heden toe, geene aanmerkelijke rijzing der prijzen ten gevolge gehad, daar in alle de provincien des Rijks de oogst aller-overvloedigst geweest en derhalve de voorraad nog zeer aanzienlijk is. Uit hoofde van het verre transport in de havens, komt het graan echter nog vrij duur te staan.

De winter is hier buitengemeen zacht, doch in eenige der binnenlandsche provincien wederom strenger, waardoor de vervoer der granen naar de aan de rivieren gelegen ladingsplaatsen veel gemakkelijker is.

FRANKRIJK.

Parijs den 9 Januarij. Gisteren is er een raad van ministers op het paleis der Tuillerien gehouden. De Koning heeft dezen raad welke tot vijf uren geduurd heeft, gepresideerd.

— De galerij van het koninklijk museum zal, zoo men zegt, den 15den dezer maand, geopend worden. Dezelve is in negen gedeelten verdeeld. In de drie eersten, welke het digtst bij de groote zaal zijn zullen de schilderijen van de fransche school geplaatst worden; die van de Vlaamsche, Hollandsche en Duitsche scholen zullen de drie volgende bezetten; eindelijk zijn de drie laatste voor de Italiaansche school bestemd. Deze verzameling is nog de schoonste en volledigste van geheel Europa. De graaf de Torbin de burggraaf de Lenonnes en de heer Landon, hebben over de werken het opzigt gehad.

— Bij eene circulaire van Z. Exc. den minister van Binnenlandsche zaken, wordt aan de aartsbisschoppen en bisschoppen van het koninkrijk de begeerte Z. M. herinnerd, volgens welke, in het vervolg er geene predikatien bij den dienst, op den 21sten januarij gedaan zal worden; het testament van Z. M Lodewijk den XVI, zal alleen voorgelezen moeten worden.

Van Arras meldt men, dat in den nacht tusschen den 4de en 5de dezer maand, een verschrikkelijke storm, eenige uren lang, onder de ingezetenen dier stad, de schrik verspreid heeft; schoorsteenen vielen in, en een aantal daken werden beschadigd; twee naast elkander staande huizen stortten met een groot geweld in, acht menschen welke een dier huizen bewoonden, werden onder het puin bedolven, in weerwil der duisternis, de hevigheid van den storm, en de steenen welke de wind overal heen sloeg, gelukte het den maire der stad, door eenige ingezetenen geholpen wordende, na eenen zwaren arbeid, de slagtoffers dezer gebeurtenis van onder het puin te verlossen. Een derzelve was reeds dood; de zeven anderen waren min of meer zwaar gekwetst. De prefekt begaf zich mede naar de plaats waar dit ongeluk was voorgevallen, en verschafte aan deze ongelukkigen alle mogelijke hulp en troost.

Parijs den 10 Januarij. Men verzekert thans dat onze regering het middel heeft gevonden om de velangde geldleening in Engeland te sluiten, aan de leeners de inscriptiën op het grootboek tegen 66 ten honderd waarborgende; men meent echter van dit gerucht de nadere bevestiging te moeten afwachten.

De Catalogus van ons Museum van schilderijen zal eerlang het licht zien. Hetzelve bestaat thans uit 233 stukken uit de Vlaamsche en Duitsche, uit 435 uit de Fransche, en uit 401 uit de Italiaansche School.

De publieke fondsen blijven steeds rijzende, gisteren bij den aanvang van de beurs waren dezelve op 59 fr., doch zij zijn bij het einde, na groote fluctuatie, op 57 fr. 80 c. gebleven.

GROOT-BRITTANJE.

Londen den 10 Januarij. Gisteren is er aan het Bureau van Buitenlandsche zaken een kabinets-raad gehouden, de zitting duurde van twee tot vier uren. De leden uit welke dezelve bestond waren de Lord Kanselier de Lords Liverpool, Lidmouth, Castelereach en Melrill, de Kanselier van den Exchequer en de heer Canning.

— De Ambassadeur van Portugal heeft zich gisteren naar het bureau van buitenlandsche zaken begeven, en eene lange conferentie met den minister van dat Departement gehad.

— De daling door de aankondiging van een deficit van twee millioenen aan de inkomsten der schatkist in de publieke fondsen veroorzaakt is slechts kortstondig geweest, dezelve zijn spoedig weder gerezen, en staan thans hooger, dan op het einde der vorige week.

Particulieren berigten uit Frankrijk vervat in de ministeriele dagbladen melden het navolgende: „ De Vendeërs in rust. Het volk deelt aldaar in 't algemeen geenszins in den onrustigen geest van sommige opperhoofden. Deze laatste zien met leedwezen de vorming van de nationale garde; zij beklagen in 't openbaar het lot van sommige Edelen, welker vereenigingen met de opperhoofden der Vendeërs te Nantes bekend zijn onder den naam van *Chambres ardentes*. De rustige inwoners zien van hunnen kant met leedwezen dezen voortdurenden onregelmatigen stand van zaken, dezelve is echter niet gevaarlijk zoo lang de regering, ten vollen daarvan onderrigt, het gedrag dezer onvoorzigtige leden gedurig in 't oog houdt."

NEDERLANDEN.

Wij WILLEM bij de Gratie GODS Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot Hertog van Luxemburg, enz. enz. enz.

Allen, die dezen zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat de Haringvangst langen tijd een groot voordeel voor de Nederlandsche ingezetenen heeft opgeleverd, en dat deze belangrijke tak van Volksvlijt, door gepaste aanmoediging tot zijnen vorigen bloei kan worden terug gebragt.

Zoo is het, dat wij den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, zoo als wij goedvinden en verstaan bij dezen:

Art. 1. Er zal uit s' Lands kasse eene premie worden uitbetaald voor ieder schip, dat voor rekening van onze onderdanen, in eene Nederlandsche haven, volgens de bestaande of verder te maken verordeningen uitgerust, in den loop der jaren 1817, 1818, 1819 en 1820 ter zoute of versche Haringvisscherij in zee zal steken.

2. Het maximum dier premie zal voor iedere tocht ter zout Haring visscherij zijn *vijf honderd guldens* en voor iederen tocht ter versche Haring visscherij *twee honderd guldens*; blijvende ons voorbehouden om deze sommen bij de toekenning der premien zoodanig te matigen als de omstandigheden ons zullen voorkomen te vereischen.

Brussel den 13 Januarij. Brieven van de fransche grenzen melden dat men thans zich overtuigd houdt dat tusschen de geallieerde Mogendheden aan de eene en Frankrijk aan de andere zijde onderhandelingen van het hoogste

(’t vervolg op de kant van deze bladz.)

gewigt op het tapijt zijn; men verschilt intusschen zeer over het onderwerp dezer onderhandelingen, naar gelang der onderscheidene staatkundige denkwijzen en bijzondere belangen. Het schijnt echter dat de betaling van de oorlogs contributie, welke Frankrijk heeft aangenomen om te betalen op gezette tijdperken, de moeilijkheid, waarin men verkeert aangaande de levensmiddelen, het bezwaar, 't welk daar door voor verscheidene provincien, welke door vreemde troepen bezet zijn, ontstaat, tot deze onderhandelingen aanleiding hebben gegeven, waarvan de uitslag met verlangen wordt te gemoet gezien. Intusschem ziet men dikwerf depeches van Z. D. H. den Hertog van Wellington in het hoofdkwartier van Cambraij aankomen. De russische generaal Woronzow, welke zich met eenige zijner aides de camp naar Parijs begeven had, mede uit hoofde van den stand van zaken in die departementen, waar zijn armee korps gestationeerd is, wordt in Maubenge terug gewacht. Dezelfde brieven melden dat, hoewel de geruchten aangaande deze onderhandelingen eenige onzekerheid in de noordelijke departementen doen ontstaan, de openbare rust geenszins wordt gestoord, terwijl de inwoners des lands de menigvuldige bezwaren, hun door den drang der omstandigheden opgelegd, met veel kloekmoedigheid en onderwerping verdragen.

Eene aanzienelijke hoeveelheid graan, voor het russisch en pruissisch kontingent bestemd, passeert thans, ten gevolge van een bijzonder verlof van Z. M., het nederlandsche grondgebied. De gedurige aanvoer van granen begint het bezwaar omtrent de levensmiddelen in de noordelijke fransche departementen een weinig te verminderen.

Een courier van Londen komende en naar Berlijn trekkende, is gisteren alhier gepasseerd.

Brussel den 14 Januarij. In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal, van heden, zijn gelezen twee boodschappen van Z. M. vergezeld van twee ontwerpen

(’t vervolg op de tweede bladzyde.)

van wet betrekkelijk eene geldleening, strekkende om de kosten te bestrijden, welke het aanleggen en verbeteren van wegen, bruggen, kanalen en bevaarbare rivieren, behoorende tot de groote communicatien van het Koningrijk zullen vereischen; en het tweede strekkende om, van wege den staat, eene geldleening van 1,118,000 guldens te openen, ten einde de kosten te dekken van het Kanaal en van den aankoop van landerijen, daarin gelegen en aan partikulieren toebehoorende, tot het graven van een binnenlandsch kanaal, benevens het aanleggen van een dok en van het voortzetten der werken aan de Sluis, het dok en de kaaijen van het Nieuwe-Diep.

De gebroeders Van Cleef, boekhandelaars in den Haag, hebben aan Hun Ed. Hoog Mog. een werk aangeboden, ten titel hebbende: *Overzigt van den staat der Nederlandsche Oost Indische bezittingen, onder het bestuur van den gouverneur-generaal Herman Willem Daendels*, door Engelhard, 's Hage, de gebroeders Van Cleef, 1816, in 8°.

Voorts zijn nog ingeleverd twee rekwesten, het eene van de kamer der notarissen van Brugge, het andere van twee pastoors van het arrondissement van Zutphen.

De voorzitter heeft vervolgens aangekondigd, dat hij iets aan de vergadering in comité generaal had mede te deelen, en verzoekt mitsdien het publiek, om de tribunen te willen verlaten.

De zitting is geadjourneerd tot morgen middag.

Men gelooft dat de oorzaak, waarom zich de Tweede Kamer heden in geheim committé geformeerd heeft, in een voorstel bestaat van het grootste belang, door eenige leden aangeboden, en strekkende tot het algemeen verbod van den uitvoer der granen uit de Zuidelijke Provincien des Rijks, om de bepalingen van de verbod wet uitstrekken tot de Schelde, het voormalig Hollandsch Vlaanderen daarbij begrepen, en om een kordon van waakzaamheid op te rigten tusschen de Zuidelijke en Noordelijke Provincien, ten einde de eersten de voortbrengselen van hunnen grond genieten, en de laatsten de onbeperkte vrijheid van den koophandel behouden mogen. De Plaatselijke Authoriteiten zullen, zegt men, belast zijn met voor de uitvoering van dezen maatregel zorg te dragen. Ingeval der aanhaling van granen, zal de helft daarvan behooren aan de armen der gemeente, waar dezelve geschied; en indien de Bedienden der Convooijen en Licenten daarin behulpzaam zijn, zal hen een vierde van dezelven toegewezen worden.

BRUSSEL den 14 Januarij. Van het hoofdkwartier te Kamerrijk schrijft men dat de Hertog van Wellington er binnen weinige dagen van Parijs terug gewacht wordt. Gedurende zijne afwezigheid voert de Luitenant Generaal Hill het opperbevel over de Engelsche armee. Ook meldt men van daar dat er eene bijeenkomst van verscheiden generaals der geallieerde troepen te Kamerrijk plaats zoude hebben.

Het schijnt zeker dat de Generaal Baron van den Boegaard tot Gouverneur-Militair van Suriname benoemd is.

De opbrengst der inschrijvingen van de inwoners dezer Stad, ten einde de talrijke klasse van behoeftigen te ondersteunen, bedraagt reeds meer dan 65.000 francs.

BREDA den 16 Januarij. Mogt de generale collecte ter gemoetkoming aan de hulpbehoevende ingezetenen dezer stad, door de goede zorg der Heeren Burgemeesteren gedaan, aan de blijde verwachting voldoen, de gegoede inwoners van Breda, laten daarenboven geene gelegenheid voorbij gaan, om hunne milde hand ter leeniging van hunne lijdende natuurgenoten te openen. De Heeren Directeuren van het concert waren nauwelijks op het gelukkig denkbeeld gekomen, om een concert te geven, waarvan de opbrengst tot het edelste doel zoude worden besteed, of vonden een ieder gereed, om daartoe bij te dragen. Zij wier zedigheid anderszins de talenten verborg, traden thans op, om door het doen hooren hunner talenten en door hunne bijdragen zelven, anderen aan te moedigen. De noodlijdende natuur en stad-genoten zullen door deze nieuwe bijdrage van zulver ruim Twee Honderd Guldens, weder troost vinden in hunne bedroevende omstandigheid, en derzelver dankbaarheid zal de edele opwerpers en deelnemers van deze gelukkige onderneming ten volle beloonen.

MINISTERIE van FINANCIEN.

*** Te beginnen met den 15den februarij aanstaande, en tot op den 15den mei daaraanvolgende, zullen betaald worden de pensioenen over de laatste zes maanden van 1816, ingeschreven in het grootboek der pensioenen van de generale thesaurie, onder de navolgende hoofdafdeelingen en nummers, te weten:

Militaire pensioenen, van n°. 1 tot en met n°. 9963;
Pensioenen van militaire weduwen, van n°. 1 tot en met n°. 568;
Pensioenen van de marine, van n°. 1 tot en met n°. 1206;
Burgerlijke pensioenen, van n°. 1 tot en met n°. 1728;
Kerkelijke pensioenen, van n°. 1 tot en met n°. 5721.

De betaling zal geschieden, als volgt:

Voor de gepensioneerden in het arrondissement 's Gravenhage, en buiten 's Lands woonachtig, ten kantore van den hoofdbetaalmeester van de verschillende uitgaven in 's Gravenhage;

Voor de gepensioneerden, woonachtig in de arrondissementen der hoofdplaatsen van de provincien, op de kantoren van de provinciale betaalmeesters;

En voor de gepensioneerden in de overige arrondissementen, ten kantore van den ontvanger particulier van het arrondissement, waarin zij wonen.

De betaling zal niet kunnen geschieden, dan op de vertooning van het certificaat van inschrijving, mitsgaders op productie van behoorlijke *attestatie de vitâ* en daaronder door den gepensioneerden eigenhandig geteekende quitantie.

Geene *attestatien de vitâ* kunnen worden geadmitteerd, dan de zoodanige, welke bij een der Gemeente-Besturen binnen het koningrijk, na ultimo december 1816, zijn afgegeven, en zulks op de gezegde formulieren, voorzien van den stempel der generale thesaurie, en bij de Ontvangers-Generaal en particulier verkrijgbaar.

De buiten 's Lands afgegeven *attestatien de vitâ* zullen al dat geene moeten inhouden, wat in de gewoone attestatie wordt vereischt, en indien zoodanige akte in eene vreemde taal mogt geschied zijn, moet eene autentike vertaling daarvan nevens dezelve worden overgelegd.

Geene overschrijvingen, uitschrappingen of veranderingen kunnen in de vermelde stukken worden toegelaten, ten zij dezelve, door eene behoorlijk geteekende goedkeuring, zullen zijn bekrachtigd.

Geclausuleerden pensioenen kunnen niet betaald worden, dan op productie van zoodanige bescheiden of verklaringen, als in ieder bijzonder geval mogten vereischt worden.

De verklaring, ten bewijze, dat eene weduwe niet hertrouwd is, en andere van dergelijken aard, moeten in de *attestatien de vitâ* worden ingevuld, in dezer voege:

Het Gemeente-Bestuur van...... verklaart, dat op heden, voor hetzelve verschenen is, in levenden lijve, en *onhertrouwd*, N. N. enz.

De Gemeente-Besturen worden bij dezen geinviteerd, om zich naar de bovenstaande bepalingen, voor zoo verre dezelve hen aangaan, nauwkeurig te willen gedragen.

Brussel, den 13 Januarij 1817.

De Minister van Financien,
SIX VAN OTERLEEK.

SYNDICAAT DER NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, *den 15 januarij 1817.*

De *tweede* trekking over de 400000 stuks schuldbekentenissen van het Syndicaat, na aftrek der 2500 stuks, bij de *eerste* trekking uitgeloot, en alzoo over de in de bus resterende 397500 nummers, zal, wederom tot een getal van 2500 stuks, te zamen in kapitaal f 250000, of 25 reeksen van 100 nommers ieder, in februarij aanstaande, in het openbaar, ten overstaan van gecommitteerden uit het Syndicaat, geschieden in het hotel van het Ministerie van Financien (gewezen St. Joris Hof), op Zaturdag, den 8sten dezer, des middags ten ...

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA, van den 17 Januarij 1817. Nieuwe

Het Veertel Tarwe	f 13 : 18 : 8 f — : —
——— Rogge	11 : 2 — : —
——— Boekwijt	10 : 14 — : —
——— Haver	2 : 18 — : —
Het pond Boter	— : 9 : 8
De Ton Aardappelen	— : — : —
Het pond Rundvleesch	— : 4 : 8
——— Kalfschvleesch	— : 5 : —
——— Schapenvleesch	— : 5 : —
——— Versch Varkenvleesch	— : 5 : 4
——— Gerookt idem	— : 6 : 4
Het 1000 Eiken Telhout	f 3 : 5 — f — : —
——— Doof Hout	2 : 5 — : —
Struiken	— : — : —
De 1000 pond Hooi	— : — : —
——— Stro	— : — : —

ADVERTENTIEN.

*** De BOEKHANDELAARS G. VAN DIJK en J. H. DUISDEIDER, te Amsterdam, geven uit en hebben alom verzonden, N°. 1. voor 1817, van het letterkundig magazijn van wetenschap, kunst en smaak; waarin onder andere voorkomen, behalve, oordeelkundige en onpartijdige beoordeelingen van alle nieuw uitgekomene boeken, als van de Foere, Ehrenberg, Sander en Wachter, Cantzlaar Hora Siccama, de Staal Holstein, der Almanakken voor 1817 enz., leerzame en aangename Mengelstukken van allerlei aard, waartoe de voornaamste Geleerden onzes Vaderlands het hunne bijdragen, — als: de gelijkenis van het Verloren Schaap, Luk. XV: 3—7, over verbrandingen en het eenige zekere middel om dezelve spoedig en zonder pijn te genezen. Solon en Thales, of over het geluk van den Echt. Over de Oppermagt en het Bestuur. Levensberigt van den Heer Mr. J. Meerman. Bij den aanvang van het jaar 1817, (Dichtstuk) enz., enz. En daar het geacht publiek zelf door een ruim vertier aan dit (in plaats van de gesupprimeerde Hedend. Vaderl. Bibliotheek opgetreden), Maandwerk te schenken,

(*Vervolg op de kant van deze bladz.*)

genoegzaam over dezelfs waarde beslist heeft; gaan schrijvers en uitgevers rustig op hun pad voort, en zullen daartoe 's maandelijks herzelve vervolgen. De prijs van elk Stukje is slechts 12 stuivers. Eerstgenoemde geeft thans ook uit, de tweede uitgave der geschiedkundige Proeve over de Wereldlijke magt der Pausen, à f 2 : 4 : — L. v. d. Werf, Weppelmansche Redevoering of Redevoering tegen Weppelman, à 10 stuivers, het bovengemelde, is ook mede te bekomen te Breda, bij W. VAN BERGEN en Comp.

*** Bij W. VAN BERGEN & COMP., is thans te bekomen: ALGEMEENE KAART VAN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN, door Casparus Muller, Chartermeester van het Archief van Oorlog.

Op ordinair Papier . . . . . à f 9 : — : —
Op velin Papier . . . . . à 11 : — : —

*** Bij W. VAN BERGEN & Comp. zijn te bekomen: LIJSTEN of REGISTERS van den Personeelen Omslag over de Gemeenten.

Zij verzoeken de Heeren Burgemeesteren en Ontvangers, die dergelijke Registers verlangen, zich spoedig bij hun te adresseren, en optegeven voor hoe veie hoofden het Register moet geschikt zijn.

*** Bij W. VAN BERGEN & Comp., is van de pers gekomen en alomme verzonden:

1.° De Voortreffelijkheid van de Leer der R. K. Kerk geschetst door J. G. LE SAGE TEN BROEK, getoetst door J. J. SCHOLTEN, Predikant te Breda. Derde Druk, in gr. 8vo, à f 1 : — : —

2.° NAREDE op het Werkje, de Voortreffelijkheid van de Leer der R. K. Kerk getoetst. Ter korte beantwoording van eenige aanmerkingen door den Schrijver van het algemeen beoordeelend verslag en anderen op herzelve gemaakt. Uitgegeven door J. J. SCHOLTEN, Predikant te Breda. De Prijs is 8 Stuiv.

Dit Werkje is volstrekt onmisbaar voor de bezitters van het eerste Werkje van de Heeren SCHOLTEN en LE SAGE TEN BROEK.

Nog zijn bij hun te bekomen:

De Voortreffelijkheid van de Leer der Roomsch Catholijke Kerk gehandhaafd, op grond der Heilige Schrifture, (en daarop alléén) tegen den Eerwaarden Heer J. J. SCHOLTEN, en twee andere Protestansche Schrijvers.

DISCUSSION SUR LE FANATISME. à Leide chez J. J. Thijssens, et Fils, 1816.